

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**Навчально-науковий інститут публічного управління та
адміністрування**

**Кафедра професійної підготовки, документознавства та публічного
управління**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Директор Навчально-наукового інституту
публічного управління та адміністрування**

Сташук В.Ф.

від «15» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

галузь знань (шифр і назва галузі знань)	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність (шифр і назва спеціальності)	015 Професійна освіта
спеціалізація (шифр і назва спеціальності)	Економіка
освітня програма	Професійна освіта (Економіка)

Шифр за навчальним планом П04

Київ – 2023

Робоча програма з виробничої технологічної практики для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)» – 9 с.

Робоча програма розроблена на підставі наскрізної програми практик студентів освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 015 «Професійна освіта», спеціалізації Економіка, затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «27» червня 2023 р., протокол №12.

Розробники:

Титова Н. М., завідувач кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління професор, доктор педагогічних наук, професор;

Ляшенко М.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління протокол № 1 від «13» вересня 2023 року.

Завідувач кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління

(підпис)

(Титова Н.М.)
(прізвище та ініціали)

I. Пояснювальна записка

Програма практичної підготовки складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)».

Дана програма підготовлена відповідно до Законів України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Положення про проведення практики у вищих навчальних закладах України» (затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93), «Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України» (лист Міністерства освіти України від 14.02.1996 р. № 315/97).

Місце практики у професійній підготовці випускника

Згідно з «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти. Набуття важливих фахових компетентностей, прикладний розвиток навичок та вмінь, що відповідають державним стандартам та необхідні випускникам в їх майбутній професійній діяльності, можливо лише при їх практичному відпрацюванні.

Практика студентів бакалаврського ступеня підготовки фахівців за спеціальністю 015 Професійна освіта (Економіка) відповідно до виду практики проводиться на оснащених належним чином базах практики, у закладах освіти, а також в організаціях, установах сфери економіки. Проходження практики кожним студентом є обов'язковим, як і вивчення теоретичних дисциплін навчального плану. Система практик є логічно вивіреною та відповідає навчальним програмам та планам, згідно з якими здійснюється підготовка педагогічних кадрів для системи професійної (професійно-технічної) освіти. Кожна практика включає в себе перевірку теоретичної підготовленості студентів щодо реалізації відповідних фахових компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Тому практика посідає центральне місце у фаховій підготовці бакалаврів з професійної освіти, є важливою частиною освітнього процесу підготовки фахівців на факультеті технологій та дизайну, оскільки вона безпосередньо спрямована на формування практичних навичок майбутньої професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки

Проходження практики передбачає поглиблення та закріплення теоретичних знань з дисциплін загальної та професійної підготовки і, зокрема, опанування навчальних дисциплін психолого-педагогічного та науково-предметного циклів.

Місце практик у структурно-логічній схемі підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки фахівців за спеціальністю

015 «Професійна освіта (Економіка)»:

Перелік навчальних дисциплін, які вивчалися до проходження практики	Місце практики в структурі навчального плану	Перелік навчальних дисциплін, які будуть вивчатись після проходження практики
Навчальні дисципліни профільно-орієнтованої підготовки, які вивчаються за начальним планом 015 Професійна освіта (Економіка) з 1 по 6 семестри	Виробнича технологічна практика 6 семестр, березень-квітень	Навчальні дисципліни профільно-орієнтованої підготовки, які вивчаються за начальним планом 015 Професійна освіта (Економіка) з 7 по 8 семестри. Комплексний кваліфікаційний екзамен

Мета та завдання практичної підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки за спеціальністю 015 «Професійна освіта (Економіка)» має спільні та конкретизовані складові відповідно до завдань кожної практики. Тож, спільною метою є оволодіння студентами сучасними методами і формами організації праці відповідної освітньої, виробничої або підприємницької галузі, формування вмінь і практичних навичок самостійного виконання професійних завдань, набуття стійкої позитивної мотивації до поглиблення та подальшого опанування професійно-педагогічними компетентностями.

Для досягнення мети практичної підготовки визначено основні завдання, а саме: прикладна реалізація шляхів забезпечення освітньої, розвиваючої та виховної функцій професійної підготовки здобувачів освіти П(ПТ)ЗО; формування методологічних зв'язків техніко- технологічної і методичної підготовки майбутніх викладачів П(ПТ)ЗО з основами наук; інтеграція знань студентів про технологічні процеси галузі відповідного професійного спрямування; оволодіння змістом роботи майстра практичного (виробничого) навчання з організації, планування і матеріального забезпечення професійного навчання та виробничої діяльності учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти; підготовка і розробка необхідної документації для викладача спеціальної технології, майстра виробничого навчання.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньої програми:

№ п/п	Результати навчання	Компетентності
-------	---------------------	----------------

Інтегральна компетентність:		
1.	<p>ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації)</p>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p>
Загальні та спеціальні компетентності		
2.	<p>ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.</p> <p>ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.</p> <p>ПР06. Донести зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.</p> <p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p> <p>ПР09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.</p> <p>ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p> <p>ПР16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПР17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.</p> <p>ПР18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у різних галузях</p>	<p>ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК08. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ФК7. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>ФК8. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.</p> <p>ФК9. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.</p> <p>ФК10. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.</p> <p>ФК12. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.</p> <p>ФК13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>ФК14. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації</p>

<p>економіки.</p> <p>ПР19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузях економіки.</p> <p>ПР21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p> <p>ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.</p> <p>ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфери економіки.</p>	
---	--

II. Термін проходження практики

Система практик у процесі підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки за галуззю знань 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальністю 015 «Професійна освіта (Економіка)» включає:

№ п/п	Вид практики	Назва практики	Кількість тижнів	К-ть кредитів ЄКТС	Семестр	Орієнтовні терміни проведення
1.	<i>Виробнича</i>	Технологічна	4	7	6	березень-квітень

III. Бази проведення практик

Практика студентів проводиться на базах, які відповідають вимогам програми практичної підготовки. Базами практики можуть бути навчальні та наукові заклади, державні організації, установи та приватні, комерційні установи, організації підприємства за спеціалізацією «Економіка», які мають необхідні умови та можливості для практичного навчання студентів факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (УДУ імені Михайла Драгоманова).

Інформація про бази практики

№ п/п	Вид практики	Семестр / тривалість (у тижнях)	Бази практик (перелік)
3.	Виробнича технологічна	6 семестр/ 4 тижні	Товариство з обмеженою відповідальністю «ФамаБуд»
			Товариство з обмеженою відповідальністю «ДЕВЕЙ ГРУПП»
			Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія інтелектуальних технологій»
			Товариство з обмеженою відповідальністю «МАРКЕТИНГ ТРЕЙД ГРУП»

IV. Організація практичної підготовки

Організаційне, навчально-методичне забезпечення, виконання програми практики здійснює кафедра професійної підготовки, документознавство та публічного управління інституту ННПУА. Визначення баз практики та укладання договорів, відповідальність за контроль загальної організації й проведення практики покладається на завідувача кафедри факультету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює методист та керівник практики. Договори підписує директор інституту і керівник бази практики (за два місяця до початку практики). Розподіл студентів за базами та об'єктами практики, призначення керівників оформляється наказом ректора за поданням директора інституту. Установи, організації та заклади освіти, на базі яких проводиться практика в особі їх керівників разом з керівництвом факультету технологій та дизайну несуть відповідальність за організацію, умови, якість і результати практики, визначають провідних фахівців для керівництва практикою на основі укладеного договору. В обов'язки керівника практики входить підготовка наказу про навчальну практику, загальне керівництво нею та координація методичного керівництва з боку профільних кафедр.

Безпосереднє керівництво практикою кожного студента виконує викладач-методист, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження та керівник від бази практики згідно відповідного наказу по даній установі. В обов'язки викладача-методиста та керівника від бази практики входить постійна допомога студенту-практиканту у виконанні всіх завдань практики, їх оцінка та звіт про проходження практики.

По закінченню практики керівник за результатами обговорення практики на засіданні кафедри готує письмовий звіт на затвердження декану та Вченій Раді факультету, який потім передається до Відділу практичної підготовки.

V. Підведення підсумків практики

За два дні до закінчення практики студент подає для перевірки методистам фахових кафедр від факультету належно оформлені матеріали про проходження практики.

На підсумковій конференції студенти звітують та презентують матеріали про проходження практики, використовуючи мультимедійні засоби навчання. Результати практики оформлюються відомістю та подаються до деканату.

Основним звітним документом студента-практиканта є **звіт**. На основі усного та письмового звіту на звітній конференції затверджується загальна оцінка за практику.

Індивідуальний звіт містить:

- індивідуальний план проходження практики;
- щоденник, в якому фіксуються всі форми роботи під час практики;
- методичні розробки;
- відгук методиста про роботу практикантів;
- відгук керівника від бази практики;
- доповідь з презентацією;

- рекомендації щодо вдосконалення практики.

Студенти готують звіти з практики не пізніше за два – три дні до її закінчення, погоджують їх з керівниками від баз практики, затверджують і здають методисту від університету. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань особисто виконаних студентом під час практики. Під час захисту звіту студент має охарактеризувати особисто виконану роботу, критично оцінити чинну практику, показати знання з теорії і практики організації роботи на базі практики, запропонувати і довести обґрунтованість та доцільність своїх пропозицій щодо її вдосконалення.

VI. Зміст практичної підготовки

Виробнича технологічна переддипломна практика

Мета практики – поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих в процесі вивчення навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки; оволодіння навичками, вміннями та засобами організації майбутньої професійної діяльності, формування вміння приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах, а також ознайомлення студента з практичними аспектами виникнення, розгортання та розвитку проблемної ситуації, яка є предметом дослідження при написанні дипломної роботи та отримання інформаційних матеріалів, необхідних для її виконання.

Завдання виробничої технологічної практики:

- закріплення, поглиблення та конкретизація результатів теоретичного навчання за спеціалізацією економіка;
- ознайомлення з організацією (підприємством), його місією, окремими підрозділами та структурою управління; вивчення діяльності основних структурних підрозділів підприємства, його технологічних процесів;
- ознайомлення з досвідом управління інституційною діяльністю та документальним забезпеченням для реалізації організаційних, управлінських, науково-дослідних завдань в конкретних установах, підприємствах, організаціях усіх форм власності;
- набуття практичних навичок і компетентностей, визначених стандартом освіти, досвіду самостійної професійної діяльності;
- забезпечення готовності до самостійної трудової діяльності, орієнтованої на постійний пошук нових, ефективних способів комунікації, організації і управління інформаційною діяльністю, що сприятимуть ефективному доступу до інформації, розвитку наявних інформаційних ресурсів і форм їх раціонального використання;
- оволодіння основними методами інформаційної безпеки на базі практики та засобами захисту інформації;

- закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з обраного напрямку дослідження; написання звіту з практики

Зміст діяльності студентів-практикантів (аналіз наступних аспектів діяльності підприємства):

1. Ознайомлення з підприємством. Законодавчі та нормативно-правові документи, що регламентують діяльність підприємства.
2. Характеристика майна та власності підприємства.
3. Організаційна структура підприємства.
4. Особливості маркетингової системи на підприємстві.
5. Виробнича підсистема підприємства.
6. Система планування діяльності підприємства.
7. Управління персоналом та оцінка його ефективності.
8. Оплата праці на підприємстві.
9. Фінансова система підприємства.
10. Податкова політика підприємства.
11. Економічна оцінка діяльності підприємства за останні 2-3 роки.

Порядок виконання програми практики визначається залежно від роботи підприємства в сучасних умовах.

Звіт повинен певним чином узагальнити здобутий студентом досвід практичної роботи і здатність самостійно виконувати роботу певного обсягу та спрямованості згідно з обраною темою дослідження. Звіт повинен містити, у першу чергу, зібраний і відповідним чином опрацьований і систематизований фактичний матеріал, одержаний під час виробничої технологічної практики.

Звіт про проходження практики повинен мати таку структуру у вказаній послідовності: вступ; основна частина; висновки; список використаних джерел; додатки.

Вимоги щодо змісту та оформлення структурних елементів звіту аналогічні вимогам щодо бакалаврської роботи.

Оптимальний обсяг звіту – 20-25 сторінок (без урахування обсягу матеріалів, розміщених у додатках).

Критерії оцінювання роботи студентів під час практики.

Диференційована оцінка з технологічної переддипломної практики впливає і визначає успішність студента.

Результати складання заліку оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а також за шкалою ECTS.

Система оцінювання знань

№ п/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1.	Виконання змістовних завдань практики, що відображається у звіті	0 – 10
2.	Оформлення щоденника практики	0 – 10
3.	Змістове наповнення звіту з практики (відповідно до визначених завдань практики та їх розкриття)	0 – 50
4.	Наявність документаційних додатків до звіту	0 – 10
5.	Захист звіту з практики	0 – 20

Список літератури:

1. Бондаренко Т. С. Теорія та методика моніторингу сформованості професійної компетентності майбутніх інженерів-педагогів : монографія. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 305 с.
2. Геревенко А. М. Технологія створення освітніх симуляторів для розвитку фахової компетентності педагога професійної освіти в умовах новітніх викликів [Електронний ресурс] : електронний освітній ресурс. Біла Церква : БІНПО, 2023. 115 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740006/>
3. Геревенко А. М. Мобільні додатки як інструмент ефективного навчання здобувачів освіти ЗП(ПТ)О [Електронний ресурс] : електронний навчальний курс. Біла Церква, 2024. 114 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739298/>
4. Гриньова М. В., Кононова М. М. Саморегуляція навчальної діяльності та професійний розвиток студентської молоді [Електронний ресурс] : монографія. Полтава : [Астроя], 2021. 384 с.
5. Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для відновлення економіки України [Електронний ресурс] : методичний посібник / В. О. Радкевич [та ін.] ; Національна академія педагогічних наук України (Київ), Інститут професійної освіти. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2023. 222 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739853/>
6. Ерікссон Андерс, Пул Роберт. Шлях до вершини. Наукові поради про те, як досягнути професіоналізму [Текст] = Peak. Secrets from the New Science of Expertise / переклала з англійської Наталія Кошманенко. - Київ : Наш формат, 2018. 300 с.
7. Зарубіжний досвід розвитку публічно-приватного партнерства у сфері професійної освіти і навчання [Електронний ресурс] : практичний посібник / В. О. Радкевич [та ін.] ; голов. ред. В. О. Радкевич ; Національна академія педагогічних наук України (Київ), Інститут професійної освіти. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2023. 164 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739931/>
8. Застосування цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у воєнний та повоєнний час [Електронний ресурс] : методичні рекомендації / [М. А. Пригодій [та ін.] ; Інститут професійної освіти НАПН України. - Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2022. 113 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734605/>
9. Каракоз О. О. Бібліотечна професіологія : практикум. Київ : Ліра-К, 2017. 66 с.
10. Мандрагеля В. А. Еволюція систем професійної освіти та тренінгу в країнах Європи й світу впродовж індустріальних революцій та сучасні тенденції: досвід для України [Електронний ресурс] : монографія. - Біла Церква : Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 2023. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735833/>
11. Матвієнко О. В., Цивін М. Н. Концепція професійного спрямування за спеціальністю "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" : методичний посібник. - Київ : Центр учбової літератури, 2019. - 101 с.
12. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги : навчально-методичний посібник / О. О. Білінська [та ін.] ; за ред.: Л. В. Долинської, О. В. Темрук ; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - 2-ге видання, виправлене та доповнене. Київ : Каравела, 2021. 559 с

13. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги [Текст] : навчально-методичний посібник / О. О. Білінська [та ін.] ; за ред.: Л. В. Долинської, О. В. Темрук ; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Каравела, 2019. 559 с.

14. Сергєєва Л. М. Керівнику закладу професійної освіти [Текст] : навчальний посібник для керівників закладів професійної освіти. Київ : Видавнича група "Шкільний світ", 2017. 110 с.

15. Супрун Д. М. Професійна ідентичність фахівців в умовах інклюзивного суспільства [Текст] : навчально-методичний посібник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 107 с.

16. Сучасні виклики професійної освіти [Текст] : монографія / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Львівський навчально-науковий центр професійної освіти ; [відповідальний за випуск Борис Корпан]. Львів : Сполом, 2018. 438 с.

17. Теорія і методика професійної освіти [Електронний ресурс] : колективна монографія. Вип. 1 / ред. С. В. Грищенко. - Електронні текстові дані. - Чернігів : Десна Поліграф, 2023. - 288 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35189>

18. Теорія і методика професійної освіти [Електронний ресурс] : колективна монографія. Вип. 1 / ред. С. В. Грищенко. - Чернігів : Десна Поліграф, 2023. 288 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35189>

19. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографія / [Т. І. Бурлаєнко [та ін.] ; керівник авт. кол. Н. В. Гузій] ; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2018. 515 с.